

káni szomszédaink történelmének, közviszonyainak, nemzeti törekvéseinek rendszeres tanítását kívánja, legalább a keresk. iskolák felső osztályában; esetleg történelmi szeminárium keretében szükséges a Balkán gazdaságpolitikai történelmének ismertetése is, hogy a háború után ne csupán megtúrt és alárendelt szerepünk legyen ott a németek mellett. — Ismét egy jele annak, hogy tanáraink készek az iskolai tanítás és a nemzeti politika kapcsolatát megerősíteni, azaz saját munkájukat tervszerűen a nemzeti politika szolgálatába állítani. Minél szomorúbban látjuk, hogy éppen az itt is felhangzó kívánságot réges-régen kellett volna az illetékeseknek teljesíteniök: annál erősebben óhajtjuk, hogy végre-valahára egész köznevelésünk a legnemesebb nemzeti politikai alapon szerveztessék!

Magyar Tanítóképző (1915) 8. és 9. számában *Fekete József* a tanítónövendékek kötelező magánolvasmányairól nyújt az értesítők alapján tájékoztatást, egyes pontokon szomorúan érdekes adatokat tárva fel némelyik (felekezeti) tanítóképzőintézet értesítőjéből kitetsző «felületesség és avatatlanság» jellemzésére. A magánolvasmányokat F. a pedagógiai és a magyar nemzeti gondolkodás, a tanítói és nemzeti műveltség megteremtése és mélyítése érdekében kívánja s mivel úgy tapasztalja, hogy ezt az ügyet a tanári testületekre vagy éppen egyes tanárookra hagyni tovább nem lehet, a minisztériumtól reméli a már megtörtént hivatalos kezdések folytatásaként az egységes és végleges rendezést. A pedagógiai és magyar irodalmi olvasmányok kiválasztásának a szempontjait részletesen kifejti s eközben nyomatékosan hangsúlyozza, hogy a tanítóképzők céljához és a növendékek minőségéhez kell alkalmazkodni. «Növendékeinkben rászoktatással vagy rászorítással egyirányú, határozottan szakszerű pedagógiai érdeklődést, gondolkodást kell fejlesztenünk és nevelnünk, hogy ez hivatásuk értékelésének és szeretetének forrása, a további szakirányú önművelésben serkentőjök, népnevelő munkájuk eredményességének pedig biztosítéka legyen.» Rámutat azonban pedagógiai irodalmunk komoly hiányaira is és az ezeken való segítséget pedagógiai íróink s a tanítóképzői pedagógiatanárok sürgős feladatának tartja. A 10. számban *Quint J.* «tanítóképzői pedagógiai múzeumok» létesítését javasolja: ezek világos képet adnának egy-egy tanítóképző fejlődéséről, mai szervezetéről és munkájáról, tanárainak és növendékeinek tevékenységéről stb. «s egyes vidékek helyi viszonyaihoz és népiskoláinak érdekeihez» alkalmazkodnának. Felsorol nagy tömeg kérdést, amelyeket a múzeum megvilágíthatna. — E gondolattal foglalkozni érdemes, annál inkább, mert egyik képzőnk ezt régebben elkezdte (*L. Molnár O.*, M. P. 1913 : 647. l.) s megyei tanszermúzeum alakjában *Eötvös K. Lajos* tanfelügyelői működése közben több helyen kísérelt meg hasonlót. Vezető szempontnak mindenesetre csak a tanítónevelésnek lehet lennie.

Népnevelő (1 16) 1. sz. *Éltes M.* ismerteti a kecskeméti, egri, szatmári, debreczeni, brassói, nagybecskereki, budapesti községi kisegítőiskolák működését (a csongrádi nem adott értesítőt) s kívánja, hogy az ilyen iskolából kilépők sorsáról is tájékoztassák a közönséget; a gyenge-tehetségűek ugyanis továbbra is támogatásra, fokozottabb ellenőrzésre szo-